

- ¹Tariao.—He whetu kei roto i te Mangoroa.
²Utu.—He tau-kahiwi. Ki a T. Turi, "hiwi."
³Rangiaho.—Ki etahi "Rangiaho." Ko Rangiaohia pea?
⁴Ngongi.—Ki etahi "ngohi"; he he tera. Ko tona tikanga he "wai."
 He urunga no tera kupu "Wai" ki te ingoa o tetahi rangatira
 ka whakatitahatia, ka kua he "ngongi"; koia enei kupu,
 "Ngongirua" mo te wairua "ma ngongi e titiro te ao ka rere-
 mai?"
⁵Kopere tupua.—Mo te pu.
⁶Tauwhare.—Ki etahi ko "Tuwhare."
⁷Te Heka.—Ki etahi "Te Heka."
⁸Kei.—Ki etahi "kaati te hohoki mai."
⁹Rukuruku.—Ki etahi he ingoa tenei no te puna.
¹⁰Hipi.—He kupu pakeha "ship."
¹¹Oihi.—Ki etahi "Oihe."
¹²Nau, etc.—Ko tenei me te rarangi i raro iho kaore i ta T. Turi.
¹³Toiki kapara.—Ki etahi "toiki mapara," "kohiwi mapara." He
 rite tonu enei kupu.
¹⁴Tiaho.—E kia ana he rangatira no Hauraki.
¹⁵Oke.—Ki etahi "Hope"; ki etahi ko "Heke" o Nga-Puhi ya.
¹⁶Ra-mota.—Ki etahi iwi "ra-mata."
¹⁷Rehu-a-ngongi.—Rehu-a-wai.
¹⁸E paka tau-ohi.—Kaore i te marama enei kupu.

73.—HE TANGI MO TE KOROHIKO.

Na TUPAEA. (Ngai-te-Rangi.)

Ko tenei waiata i taia ki "Nga Moteatea" (M. 69), a ki te pukapuka a McGregor (S. 2/59). Kei reira e whakamaramatia ana, he tangi na Tupaea mo tona teina mo Te Korohiko. Ko Tupaea he rangatira nui no Ngai-te-Rangi, no Tauranga. E Tukua atu ana ki te hunga e mohio ana ki ona tikanga o tenei waiata, kia whakamaramatia mai. Kei te Waiata nama 50 e whakahuatia ana a Te Korohiko.

(Ref: M. 69, S. 2/59.)

Tera¹ te whetu kapokapo ana mai.
 Ko Meremere² ano taku e hiko atu:
 Tauhokai ana Kopu³ i te ata.
 Ko taku teina tonu tenei ka hoki mai.

Taku tira⁴ kaburangi ka makere i au;
 Naku i tuku atu i te binapouri
 Nga titahatanga i waho⁵ te Tahua⁶,
 E whano ana ra ki te kawe a riri;
 Kia tu mai koe i mua i te upoko
 I te whana⁷ tuku-turi, i te nui 'Ati-Tahu⁸:
 Kia puhia koe te ahi⁹ a te Tupua;
 Kia whakamuraia te *paura* o tawhiti,
 Kia whakatauki au e. te mamae. he mamae ra!

Haehaea koe ki te mira¹⁰ o tawhiti,
 Kia rewai te hinu ki roto o Kaituna;
 Iri mai, e Pa, i runga i te ata-mira,
 Kupa mai, e te hoa, kia rongo atu au
 I te takiritanga o te ata na.